

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 15. juni 2022
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 68-22

./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat rådsmøde (miljø) den 28. juni 2022.

Med venlig hilsen

Lea Wermelin / Henrik Hedeman Olsen

Samlenotat
Rådsmøde (miljø) den 28. juni 2022

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010
- *Generel indstilling*
KOM(2021) 709 side 2
7. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 (EU) 2020/1056
- *Fremskridtsrapport*
KOM(2021)709 side 17

**6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010
KOM(2021) 706**

Revideret udgave af samlenotat af den 4. marts 2022. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

Resume

Kommissionen har fremsat et forslag til forordning om krav til visse råvarer og produkter associeret med skovrydning og skovforringelse, før de bringes i omsætning på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning ('tømmerforordningen'). Forslaget har til formål at dæmme op for EU-drevet skovrydning og skovforringelse, mindske tab af biodiversitet og nedbringe drivhusgasudledninger.

Forslaget omfatter træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, og stiller krav til, at disse råvarer og en række afledte produkter heraf ikke må bringes i omsætning på EU's indre marked eller eksporteres fra EU, hvis de har bidraget til skovrydning, skovforringelse, ikke er produceret i overensstemmelse med lovene i oprindelseslandet og ikke er omfattet af en due diligence-erklæring. Forslaget ophæver EU's tømmerforordning, som det nye forslag i vid udstrækning bygger videre på. Væsentlige krav i tømmerforordningen indlemmes i det nye forslag.

Forslaget indeholder en række forpligtelser til erhvervsdrivende om due diligence (nødvendig omhu) som skal sikre, at råvarer og produkter, der kan have bidraget til skovrydning eller skovforringelse, ikke må bringes i omsætning på EU's indre marked eller eksporteres. Forpligtelserne om nødvendig omhu til erhvervsdrivende afhænger af, hvor stor en risiko (lav, standard eller høj) der er forbundet med landet/området, der importeres fra. Derfor kan der enten være lempede eller udvidede due diligence forpligtelser for de erhvervsdrivende. Forslaget fastsætter også et minimumskontrolniveau for de kompetente myndigheder, herunder for antallet af tilsyn.

Endeligt vil Kommissionen intensivere dialogen med centrale producent- og forbrugerlande, og engagere sig i det multilaterale samarbejde for at fremme afskovningsfri værdikæder, herunder for at mindske EU's globale fodaftryk.

Forslaget vil potentielt have konsekvenser for lovgivning inden for miljø, fødevarer, erhverv, samt klima-, energi- og forsyningsområdet. Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

| *Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 28. juni 2022 med henblik på generel indstilling.*

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 706 den 17. november 2021 fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (EU's tømmerforordning).

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 192, stk. 1, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

| *Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 28. juni 2022 med henblik på generel indstilling.*

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at dæmme op for EU-drevet skovrydning og skovforringelse, reducere tab af biodiversitet og drivhusgasudledninger relateret til EU's fodaftryk, samt understøtte bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i både EU og globalt.

Forslaget har baggrund i Kommissionens meddelelse om *Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove (juli 2019)*, og forslaget er en integreret del af EU's *Grønne Pagt* om fremme af biodiversitet og klima. Forslaget fremhæves som indsats i både *EU's Biodiversitetsstrategi 2030 (maj 2020)*, *Jordtil-bord strategien (maj 2020)* *EU's Skovstrategi 2030 (juli 2021)*, og nævnes også i Kommissionens handelspolitiske strategi *En åben, bæredygtig og determineret handelspolitik (februar 2021)*. Centralt for forslaget er, at det bygger videre på erfaringer med EU's tømmerforordning, som allerede i dag sætter krav om lovlighed og due diligence-forpligtelser for træ og træbaserede varer. Forslaget ophæver EU's tømmerforordning, men viderefører de centrale krav om due diligence og minimering af risiko for ulovligt fældet træ samt krav om sporbarhed. Sammenlignet med EU's tømmerforordning, så udvider forslaget rækkevidden til at inkludere nye råvarer som soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, men tilføjer også krav om fravær af skovrydning/skovforringelse, således, at lovlighed alene ikke længere vil være tilstrækkeligt for at bringe produkterne i omsætning i EU eller eksport af disse.

Forslaget omfatter råvarer og produkter, der er associeret med skovrydning eller skovforringelse, men dækker ikke omlægning af andre økosystemer, f.eks. græsarealer, tørveområder og vådområder. Med forslaget lægger Kommissionen op til at foretage den første evaluering efter to år, herunder med henblik på om forordningen skal gælde andre økosystemer eller inkludere nye råvarer og produkter. Efter fem år foretages en generel vurdering, herunder af bl.a. anvendelsen af certificeringssystemer og påvirkning af smålandbrugere, oprindelige folk og lokalbefolkninger.

Forslagets elementer kan opdeles i følgende emner:

- 1) Formål og definitioner
- 2) Krav til erhvervsdrivende om due diligence
- 3) Benchmarking-system og internationalt samarbejde
- 4) Registrering af importører og eksportører i en EU database
- 5) Krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder og deres kontrol
- 6) Samarbejde mellem myndigheder og toldmyndighedernes opgaver.

1) Formål og definitioner

Forslaget skal minimere EU-drevet skovrydning og skovforringelse og fastlægger en række centrale definitioner. Forslaget omfatter træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg samt en række afledte produkter. Med forslaget lægges der op til, at produkter, der enten indeholder disse råvarer eller hvor råvarerne er blevet brugt i produktionen, f.eks. som foder, ikke må bringes i omsætning på EU's indre marked eller eksporteres, medmindre de er: 1) skovrydningsfri/fri for skovforringelse, 2) produceret i overensstemmelse med oprindelseslandets love og regler, og 3) omfattet af en due-diligence-erklæring, som bl.a. skal indeholde en række informationer om produktionsland og geografiske koordinater for de jordområder, hvor varen er blevet produceret.

De råvarer og produkter, herunder afledte produkter, som er omfattet af forslaget, er fastsat i et bilag til forordningen med henvisning til konkrete toldkoder.

Forslaget indeholder en lang række definitioner, der er centrale for forordningens betydning og implementering. I forslaget defineres bl.a. 'skovrydning' som *omlægning af skov til landbrugsmæssig anvendelse, uanset om den er menneskabt eller ej*; 'skov' som *arealer på over 0,5 hektarer med træer af en højde på mere end 5 meter og en kronedækningsgrad på over 10 pct. eller træer, der kan nå disse tærskler på stedet, med undtagelse af landbrugsplantager og arealer, der overvejende anvendes til landbrug eller bymæssig bebyggelse*; 'landbrugsplantager' som *træbevoksninger i landbrugsproduktionssystemer, f.eks. frugtplantager, oliepalmeplantager, olivenplantager og skovlandbrugssystemer, hvor afgrøder dyrkes under trædække*, og hvor alle plantager af råvarer i bilaget til forordningen, undtagen træ, omfattes; 'skovforringelse' som *skovhugst, som ikke er bæredygtig og forårsager reduktion eller tab af skovøkosystemernes biologiske eller økonomiske*

produktivitet og kompleksitet, og som på lang sigt fører til reduktion af det samlede udbud af udbytte fra skove, herunder træ, biodiversitet og andre produkter eller tjenester; 'skovrydningsfri' som relevante råvarer og produkter, herunder dem, der bruges til eller er indeholdt i relevante produkter, er produceret på arealer, som ikke har været udsat for skovrydning efter den 31. december 2020, og at træet er fældet i skoven uden at forårsage skovforringelse efter den 31. december 2020.

2) Krav og forpligtelser til erhvervsdrivende om due diligence

Forslaget stiller krav til erhvervsdrivende, som skal sikre sig, at visse råvarer og produkter som de eksporterer eller bringer i omsætning på EU's indre marked, lever op til en række krav.

I forslaget skelnes mellem 'virksomheder' (operators) og 'forhandlere' (traders). 'Virksomheder' er enhver fysisk eller juridisk person, der som led i erhvervsvirksomhed bringer relevante råvarer og produkter i omsætning på EU's indre marked *første gang* eller eksporterer dem fra EU's indre marked. 'Forhandlere' er virksomheder, som gør varer tilgængelige på EU's indre marked, men efter at de allerede er bragt i omsætning. Denne sondring går igen fra EU's tømmerforordning.

Med forslaget stilles krav om, at virksomheder skal udvise due diligence (nødvendig omhu) inden de bringer visse råvarer og produkter i omsætning, for at sikre, at deres varer efterlever kravene i forslaget. Nødvendig omhu udvises ved at gennemgå en fastlagt due diligence-procedure, som beskrives nedenfor. Derudover skal økonomiske operatører afgive en due diligence-erklæring, før de bringer de omfattede varer i omsætning på EU's indre marked eller eksporterer fra EU's indre marked. Ved at indsende en due diligence-erklæring påtager virksomhederne sig ansvaret for, at varerne overholder kravene. For de relevante råvarer og produkter, der overgår til fri omsætning eller eksport, skal der i toldangivelsen henvises til virksomhedens due diligence-erklæring. Såfremt en fysisk eller juridisk person etableret uden for EU gør omfattede råvarer eller produkter tilgængelige på EU's indre marked, betragtes den første fysiske eller juridiske person, der køber eller tager de pågældende varer i besiddelse, som virksomhed i dette forslags forstand.

Med forslaget lægges der op til, at forhandlere generelt skal være underlagt lettere forpligtelser end virksomheder, da varerne allerede er bragt i omsætning på markedet. I forslaget lægges der op til at skelne mellem store forhandlere og små- og mellemstore virksomheder (SMV'er). Forhandlere, som er SMV'er, skal indsamle oplysninger om deres leverandører og kunder, gemme oplysningerne i fem år, og skal ved forespørgsel kunne give kompetente myndigheder adgang til denne information. Store forhandlere, som ikke er SMV'er, er derimod underlagt de samme forpligtelser om due diligence som virksomheder. Store forhandlere skal således også afgive en due diligence-erklæring og dermed påtage sig ansvar for de pågældende varers kravoverholdelse. Det betyder også, at store forhandlere er underlagt samme due diligence-procedure som virksomheder.

Due diligence-procedure

Due diligence-proceduren beskriver de forpligtelser, som virksomheder samt store forhandlere er underlagt. Proceduren er opdelt i tre trin og kendes som 'udvidet due diligence':

i. Indsamling af information:

Først og fremmest skal virksomheder og store forhandlere indsamle relevant information, herunder oplysninger om produktionslandet, leverandører og kunder, sporbarhed; geografisk koordinater om, hvor de pågældende varer er produceret/vokset/høstet, dokumentation for, at de pågældende varer er produceret afskovningsfrit og i overensstemmelse med lovgivningen i produktionslandet mv.

ii. Risikovurdering:

På baggrund af den indsamlede information skal virksomhederne foretage en vurdering af, hvorvidt der er en risiko for, at de pågældende råvarer og produkter ikke overholder kravene i forslaget. Såfremt virksomheder ikke kan påvise, at risikoen for uoverensstemmelse med kravene er ubetydelig, må de hverken placere de pågældende råvarer eller produkter på det indre marked eller eksportere dem. Risikovurderingen skal bl.a. lægge særlig vægt på produktionslandets risikoprofil, forekomsten af afskovning i produktionslandet, pålideligheden og validiteten af den indsamlede information, komplek-

siteten af den pågældende forsyningskæde og supplerende oplysninger om overholdelse af dette forslag, som kan omfatte oplysninger leveret af certificerings eller andre tredjepartsverificerede ordninger.

iii. *Risikoreduktion*

Den tredje del af den interne due diligence-procedure omhandler reduktion og håndtering af de identificerede risici, som skal sikres ved, at virksomhederne skal have relevante politikker, kontroller og procedurer på plads. Det indebærer bl.a. risikostyringsmodeller, rapportering, registerføring samt interne kontroller. Derudover gælder det for virksomheder, som ikke er SMV'er, at de skal udnævne en ansvarlig for håndhævelse af regulering på ledelsesniveau, samt indføre en uafhængig revisionsfunktion til at kontrollere de ovennævnte politikker, kontroller og procedurer.

For råvarer og produkter der stammer fra lavrisiko-lande, eller dele heraf, jævnfør forslagets benchmarking-system, gælder det, at virksomheder ikke er forpligtet til at gennemføre trin to og tre af due diligence-proceduren. Dette kaldes 'forenklet due diligence'.

3) *Benchmarking-system og internationalt samarbejde*

Med forslaget introduceres et benchmarking-system for lande, hvor Kommissionen vil vurdere risikoen for, at lande eller dele heraf producerer råvarer og produkter, som ikke er skovrydningsfri. Hvert land kan blive tildelt et af tre mulige risikoniveauer: lav, standard eller høj. Som udgangspunkt er alle lande tildelt en standard risikoniveau, og vil herefter blive vurderet ud fra en række kriterier, herunder bl.a. hastigheden af skovrydning og skovforringelse, hastigheden af udvidelsen af landbrugsjord til de omfattede råvarer, national og sub-national lovgivning mm. Tildelingen af risiko afgør, hvorvidt europæiske virksomheder skal udvise forenklet eller udvidet due diligence ved import. En offentliggørelse af en evt. liste over lande, der enten udgør en lav eller høj risiko, vil blive vedtaget som en gennemførelsesretsakt.

Som en del af forslaget vil Kommissionen samarbejde og indgå i partnerskaber med produktionslande, som er omfattet af forslaget, for at adressere skovrydning og skovforringelse i fællesskab. Sådanne partnerskaber vil have fokus på en række emner såsom bevarelse, bæredygtig brug af skove, omstilling til bæredygtige produktionssystemer og andet. Det fremhæves, at partnerskaberne skal involvere en bred række af aktører, herunder civilsamfund, oprindelige folk, lokalsamfund og den private sektor, herunder småbønder og SMV'er.

4) *Registrering af importører og eksportører i en EU database*

Med forslaget lægger Kommissionen op til at etablere et informationssystem, der skal registrere alle virksomheder omfattet af due diligence-kravet i en central EU database "Register". Due diligence-erklæringerne skal kunne tilgås af kompetente myndigheder, virksomheder og forhandlere, alt efter deres respektive forpligtelser. Virksomheder og forhandler, der er omfattet af due diligence-kravet, skal uploade erklæringen i EU databasen før de bringer de relevante råvarer og produkter i omsætning på EU's indre marked eller eksporterer dem. Formålet med informationssystemet er at fremme samarbejdet mellem erhvervsdrivende, Kommissionen og de kompetente myndigheder, herunder toldmyndigheder. Derudover skal den bredere offentlighed have adgang til data i en anonymiseret form.

5) *Krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder og deres kontrol*

Forslaget fastlægger en række krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder, herunder fastlæggelse af et minimumskontrolniveau. Forslaget baserer sig på erfaringer med EU's tømmerforordning, hvor der bl.a. har været udfordringer med uensartet håndhævelse blandt medlemsstaterne. Kommissionen lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre sig, at myndighederne har de nødvendige ressourcer til at foretage inspektioner og tilsyn. De relevante myndigheder skal foretage risikobaseret virksomhedskontrol, bl.a. baseret på Kommissionens informationssystem og agere hurtigt, såfremt der importeres eller eksporteres varer og produkter, der kan udgøre en høj risiko. Myndighederne skal bl.a. kontrollere, om virksomheder og forhandlere har et velfungerende due diligence-system, herunder om der eksisterer risikovurderings- og håndteringsprocedurer. Forordningen åbner mulighed for, at der opkræves gebyr for opfølgende tilsyn i tilfælde af brud på reglerne, for udtagning af prøver og analyser mv. hos de erhvervsdrivende.

Forslaget indfører også et minimumskontrolniveau i medlemsstaterne. Der lægges op til, at de kompetente myndigheder skal kontrollere min. 5 pct. af alle virksomheder for hver råvare (træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg) samt min. 5 pct. af volumen for hver råvare. Dette minimumskontrolniveau er gældende for både råvarer og produkter, der bringes i omsætning på EU's indre marked samt for eksportformål. For råvarer og produkter, der kan udgøre en høj risiko, dvs. hvis de importeres fra et højrisiko-område, vil der være krav til udvidede inspektioner, og her foreslår Kommissionen, at andelen af inspektioner skal være 15 pct. for virksomheder for hver råvare samt 15 pct. af volumen for hver råvare. Endvidere lægger Kommissionen op til at fastlægge kvalitative mindstekrav for sanktioner, som medlemsstaterne skal implementere, bl.a. i forhold til størrelsen af bøder, beslaglæggelse af de pågældende råvarer eller produkter, beslaglæggelse af indtægter fra handel vedrørende de pågældende råvarer eller produkter og midlertidig udelukkelse fra offentlige udbudsprocesser.

Endelig lægger Kommissionen op til et øget samarbejde blandt de kompetente myndigheder, herunder deling af informationer om virksomheder, forhandlere, og due diligence-erklæringer for at styrke håndhævelsen af forslaget. Forslaget pålægger også myndigheder at notificere øvrige medlemsstater samt Kommissionen i tilfælde af brud på forordningen, hvor flere lande kan være berørt.

6) Samarbejde mellem myndigheder og toldmyndighedernes opgaver

Forslaget fastsætter en række procedurer for varer og produkter, der eksporteres eller bringes i omsætning på EU's indre marked. Forslaget lægger op til et øget samarbejde blandt myndigheder, herunder en øget rolle for toldmyndighederne, og dette skal ske bl.a. via deling af informationer i det fælles informationssystem "Regi-ster"/database samt opkobling til det forventede kommende toldsystem *EU Single Window Environment for Customs* (drøftelser om den bagvedliggende forordning pågår fortsat mellem Rådet og Europa-Parlamentet). De kompetente myndigheder har ansvaret for den overordnede håndhævelse af forslaget, mens toldmyndigheder skal kontrollere, at de relevante produkter har den nødvendige tolldokumentation, herunder en due diligence-erklæring, før de kan bringes i omsætning på EU's indre marked eller eksporteres. Dette betyder også, at toldmyndighederne har mulighed for at tilbageholde varer og produkter, såfremt der ligger en vurdering fra de relevante myndigheder om dette i det fælles informationssystem.

Formandskabets kompromisforslag

Kompromisforslaget indeholder fortsat det samme genstandsfelt, dvs. skov, mens en række træprodukter er tilføjet, herunder stole, trækul og kister. Kravene om due diligence og sporbarhed, herunder krav om nøjagtig kendskab til produkters geografiske oprindelse via geolokalisering indgår fortsat, men der er foretaget ændringer vedrørende hvilke forpligtelser hhv. virksomheder og forhandlere pålægges. Kompromisforslaget lægger op til, at det primære ansvar for at udføre due diligence pålægges virksomheder, som bringer produkter i omsætning på EU's indre marked første gang eller ved eksport, dvs. at store forhandlere fortsat holdes ansvarlige ved videresalg, men ikke skal udføre due diligence ved produkter, der allerede har gennemgået denne procedure. I stedet skal de referere tilbage til virksomhedernes due diligence-erklæring, og vurdere, hvorvidt denne lever op til forslagets krav. Forhandlere, som er SMV'er, skal fortsat indsamle oplysninger om deres leverandører og kunder, og gemme disse til brug under evt. kontrol.

De fastsatte minimumskontrolniveauer for hhv. standard- og højrisikoregioner og/eller -lande er erstattet af risikobaseret kontrol, suppleret med enkelte tilføjelser af artikler om ensartet implementering, hvor bl.a. Kommissionen skal udarbejde risikokriterier på EU-niveau, og medlemsstaterne skal dele deres kontrolplaner. Fsva. benchmarking-systemet skal dette være funktionsdygtigt ved forordningens ikrafttrædelse af hensyn til erhvervet.

I kompromisforslaget er der flere steder indsat referencer til menneskerettigheder, herunder oprindelige folks rettigheder, både relateret til oprindelseslandets love, der skal overholdes, men også som et element i virksomheders risikovurdering. I EU's samarbejde med tredjelande skal oprindelige folk inkluderes, og der er refereret til FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder. Forslagets kapitel om EU's samarbejde med tredjelande indeholder som noget nyt en strategisk ramme, der skal sætte retningen for EU's samarbejde med producentlande samt et spor om dialog og samarbejde med store forbrugerlande for at fremme afskovningsfri værdikæ-

der. Endvidere skal Kommissionen, som led i deres review af den kommende forordning efter 2 år, også vurdere mulighederne for yderligere værktøjer til virksomheder, herunder brugen af certificeringsordninger, samt hvordan forslaget påvirker småbønder, lokal befolkninger og oprindelige folk. Reviewet skal fortsat vurdere inklusionen af nye økosystemer og nye produktgrupper, og der lægges op til et særligt fokus på inklusion af gummi som ny råvare.

Europa-Parlamentets udtalelser

I oktober 2020 vedtog Europa-Parlamentet en resolution, der opfordrer Kommissionen til at fremsætte retsakter, der adresserer EU-drevet afskovning. Resolutionen indeholder bl.a. en lang række anbefalinger til indhold i forslaget, herunder inklusion af øvrige økosystemer og fokus på menneskerettigheder mv.

Kommissionens forslag behandles fortsat i Europa-Parlamentet, og en udtalelse foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentets oplæg til forhandlingerne med Rådet forventes at blive vedtaget i løbet af efteråret 2022. Overordnet set har Europa-Parlamentet budt Kommissionens forslag velkomment, og støtter op om en forordning, der effektivt kan adressere og mimimere EU-drevet skovrydning og skovforringelse, men ser dog stadig et behov for forbedringer i relation til bl.a. genstandsfelt, oprindelige folk, due diligence-krav og benchmarking-system.

Nærhedsprincippet

Kommissionens forslag omhandler minimering af EU-drevet skovrydning og skovforringelse, der både er relateret til EU's indre marked og international handel. Forslaget omhandler en række centrale miljøproblemer, herunder skovrydning og skovforringelse, men også bekæmpelse af tab af biodiversitet samt klimaforandringer. Forslaget fastsætter krav til varer på både EU's indre marked, men også for varer, der eksporteres fra EU.

Regeringen er enig i Kommissionens betragtninger, herunder at fælles regler på EU-plan er nødvendige for at adressere EU's fodaftryk i forhold til skovrydning og skovforringelse i tredjelande på en koordineret og harmoniseret måde med fælles standarder og ens vilkår for virksomheder. Derfor vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Gældende dansk regulering om bekæmpelse af ulovlig skovhugst er baseret på EU's tømmerforordning nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 og forordningen om FLEGT-licenser (Forest, Law Enforcement, Governance and Trade) nr. 2173/2005 af 20. december 2005. Administrationen af disse forordninger er fastsat i Lov nr. 1225 af 18. december 2012 om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, og bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016 om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ.

Konsekvenser

Der er foretaget en konsekvensvurdering af forslaget. Idet forslaget stadig er under forhandling, kan der fortsat komme ændringer, som vil influere på de lovgivningsmæssige og/eller økonomiske konsekvenser.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser for lovgivning inden for miljø, fødevarer, erhverv samt klima-, energi- og forsyningsområdet. En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, herunder bl.a. for den danske administration af EU's tømmerforordning samt FLEGT.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes at medføre væsentlige statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, dog er omfanget heraf generelt behæftet med væsentlig usikkerhed. De statsfinansielle omkostninger drives primært af udgifter til implementering, kontrol og håndhævelse, og evt. omkostninger til IT i Skatteforvaltningen. De erhvervsøkonomiske omkostninger drives af krav om due diligence-systemer og sporbarhed, men ikke evt. omkostninger forbundet med substitution af tidligere anvendte produkter, som kan være relateret til skovrydning. Endvidere kan kravene øge produktionsomkostningerne for virksomheder, der anvender produkter omfattet

af forslaget, hvilket kan mindske virksomhedernes produktivitet. Det kan resultere i bl.a. højere priser, der afledt vil kunne reducere den økonomiske aktivitet.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

I forbindelse med offentliggørelsen af forslaget, har sagen været i høring i EU Miljøspecialudvalget, § 2-udvalget (landbrug) samt Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg forud for oversendelse af grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 10. januar 2022.

Greenpeace Danmark byder overordnet Kommissionens forslag velkomment. Hertil fremhæver Greenpeace elementer, som man finder, at Danmark bør støtte: Det som Greenpeace kalder skov- og økosystemrisikoråvarer (FERC) og deres afledte produkter skal opfylde en nul-afskovningsstandard, der sikrer, at de ikke er forbundet med nogen form for afskovning eller skovforarmelse, hverken lovlig eller ulovlig. Etablering af en produktbaseret due diligence-forpligtelse, som omfatter et krav om fuld sporbarhed baseret på geolokalisering af produktionsstedet, samt forpligtelse til at indsende en due diligence-erklæring. Ingen undtagelser fra due diligence for certificerede produkter, og operatører, der bruger certificering. Due diligence-forpligtelsen gælder for alle operatører uanset deres størrelse, omsætning eller handelsvolumen, uden nogen undtagelser.

Greenpeace fremhæver behovet for at sikre større ambition i forslaget og understreger følgende: Forordningen bør udvides til også at omfatte andre økosystemer end skove (f.eks. græssavanner, tørveområder og vådområder). Råvarer og produkter bør ikke alene være i overensstemmelse med nationale love, de bør også respektere menneskerettigheder i henhold til international lov. Forordningen bør som minimum kræve, at operatører sikrer respekten for sædvaneret og andre legitime landrettigheder, særligt ved at kræve frit, forudgående og informeret samtykke fra oprindelige folk og andre samfundsgrupper. Forordningen bør inkludere målrettede regler for at forhindre finanssektoren i at finansiere ødelæggelse af skove og økosystemer og krænkelse af menneskerettighederne, herunder krav om at finansielle institutioner foretager passende due diligence i deres finansieringsbeslutninger. Forslagets liste over relevante produkter skal udvides til at omfatte gummi, majs og andre husdyr end kvæg (f.eks. fjerkræ og svin) samt alle afledte produkter, herunder en bestemmelse, der sikrer, at alle produkter, der indeholder, er blevet fodret med eller er blevet fremstillet ved hjælp af relevante råvarer, er inkluderet i forordningens anvendelsesområde. Greenpeace fremhæver den globalt udbredte afskovning og skovforarmelse og finder i den forbindelse ikke, at det er hensigtsmæssigt, at der oprettes en liste over "lavrisiko-lande", hvorfra råvarer og produkter kan placeres på EU's marked uden due diligence. Forordningen bør indeholde klare og fyldestgørende skovrelaterede definitioner, der er i overensstemmelse med forordningens målsætninger om at støtte biodiversiteten og beskytte klimaet. Særligt finder Greenpeace, at definitionerne bør anerkende naturskoves biodiversitetsværdi, og klart sondre mellem naturskove, beplantede skove og plantageskove.

Endelig fremhæver Greenpeace en række punkter, som man finder kræver opmærksomhed: Greenpeace finder, at Kommissionens valg af skæringsdato bør fastsættes et godt stykke før 2020 for at forhindre accept af skovrydning, der er sket tidligere. Med henblik på at sikre gennemsigtighed og rapporteringsforpligtelser bør operatørers og forhandleres, såvel som de kompetente myndigheders, aktiviteter være underlagt offentlig kontrol. Forordningen bør præcisere, at afhjælpende foranstaltninger ikke kan træde i stedet for sanktioner, og der bør oprettes et register over operatører, der ikke overholder kravene. Loven bør gøre det klart, at parter, der har lidt skade som følge af overtrædelser af dens bestemmelser, skal have adgang til passende klagemuligheder ved nationale domstole. Greenpeace fremhæver i den forbindelse oprindelige folk og lokalsamfund, hvis jordrettigheder er blevet krænkede af producenter af råvarer og produkter, men også importører, som overholder loven og hvis markedsposition bliver uretfærdigt påvirket af konkurrenter, der bryder due diligence-kravene.

Verdens Skove finder, at Danmark bør stille sig positiv over for, hvad man kalder en anti-afskovningslov. Verdens Skove mener i forlængelse heraf, at Danmark bør arbejde for, at Kommissionens forslag styrkes på en

række områder. Især anbefaler man, at Danmark arbejder for følgende fire områder: 1. Definitionerne i forordningen skal styrkes, så skov ikke kan omfatte plantage. Afskovning skal indeholde al menneskelig aktivitet, der medfører fjernelse af skov, og skovforringelse bør omfatte al degradering af naturlig skov. I forlængelse heraf fremhæver Verdens Skove, at skovforringelse bør vurderes ud fra skovens helhed og trivsel inkl. biodiversitetens status. 2. Alle varer med risiko for afskovning skal medtages inklusive gummi og majs. I forlængelse heraf fremhæver Verdens Skove, at Danmark bør støtte Kommissionens forslag om, at afledte produkter inklusiv de produkter, der er afledt via foder, forbliver dækkede. Danmark bør endvidere arbejde for, at afledte produkter ikke dækkes på varekodeniveau, men på et overordnet niveau, i forhold til om de indeholder råvarer med risiko for afskovning eller ej. 3. Alle typer økosystemer skal dækkes, ikke kun skov. 4. Menneskerettigheder, især oprindelig folks rettigheder, skal inkluderes. Samtidig bør Danmark arbejde for, at klagemulighederne styrkes for oprindelige folk og lokalsamfund i producentlandene.

Foruden disse fire områder fremhæver Verdens Skove, at Danmark bør arbejde for, at både import og eksport forbliver reflekteret i forordningen samt at det tydeligere bør fremgå, at både lovlig og ulovlig afskovning skal være dækket heraf. Endvidere bør Danmark arbejde for, at de nuværende sanktionsmuligheder ikke udvandes, og at muligheden for strafferetligt ansvar medtages. Danmark bør også stå fast på, at certificeringer ikke kan erstatte nødvendig omhu, og at de ikke bør tillægges mere vægt, end hvad Verdens Skove finder er tilfældet i forslaget. Dernæst bør Danmark arbejde for, at forordningen gøres mere transparent med bedre muligheder for offentligheden for at følge med i forordningens overholdelse bl.a. med indførelsen af et register over virksomheder, der ikke overholder loven. Danmark bør arbejde for, at alle typer virksomheder bliver dækkede, herunder også finanssektoren og SMV'er, der er forhandlere. I forhold til forslagets oplæg til skæringsdato i 2020 finder Verdens Skove, at Danmark bør arbejde for at sikre en tidligere skæringsdato, der i Verdens Skoves opfattelse bedre flugter med nuværende lovgivning og certificeringer. Danmark bør opfordre Kommissionen til at lave en konsekvensanalyse af de forskellige muligheder for skæringsdato. Derudover understreger Verdens Skove, at Danmark bør støtte op om forslagets initiativer vedrørende samarbejde med tredjelande og være med til at sikre, at civilsamfundet og oprindelige folk forbliver en del af processen. Samtidig bør Danmark arbejde for, at disse samarbejder også kommer til at omhandle bevaring af andre økosystemer. Danmark bør arbejde for, at disse partnerskaber bliver baseret på erfaringer fra FLEGT. Endelige fremhæver Verdens Skove, at Danmark bør arbejde for, at lande ikke rangeres, men at der kræves den samme grad af nødvendig omhu, uanset hvilket land virksomhederne importerer fra, herunder med henblik på at sikre mod hvad Verdens Skove påpeger som risiko for hhv. hvidvaskning af varer, fejlrangering af lande og skævvridning, der diskriminerer de fattigste lande.

Dansk Skovforening finder det positivt, at der med forslaget tages et vigtigt skridt mod bekæmpelse af afskovning og skovforarmelse. Man finder det positivt, at der sættes fokus på, at konvertering af skov ikke kun skyldes træ, men også landbrugsproduktion.

Dansk Skovforening finder det væsentligt, at forordningen bliver operationel, og det er vigtigt med klare definitioner særligt af 'afskovningsfrie' og 'skovforarmelse', desuden i forhold til hvad der i forslaget kaldes "agricultural plantations" og betydningen for dyrkning af juletræer (som man antager falder under denne definition). Dansk Skovforening finder yderligere, at forordningen kan være svær at forstå for de virksomheder, der bliver omfattet af kravene. Dansk Skovforening finder, at definitionen af 'forest degradation' (skovforarmelse) er for uspecifik i forhold til geografisk skala, og efterspørger, at Danmark anmoder Kommissionen om at klarlægge dette, da definitionen vil have stor betydning for de virksomheder, der skal efterleve kravet. Endvidere henviser Dansk Skovforening til Forest Europe's definition af bæredygtig skovdrift. Dansk Skovforening mener, at det er tvetydigt, hvorvidt bæredygtig skovdrift er omfattet af forordningen, samt hvad der kvalificerer en produktion som værende bæredygtig. Dansk Skovforening mener ikke, at due diligence-erklæringen og informationssystemet vil skabe bedre håndhævelse af reglerne eller skabe en reel forbedring for skovene, men blot flytte myndighedernes fokus til dokumentkontrol. Dansk Skovforening ser derfor gerne, at der gennemføres en analyse af kravene om due diligence-erklæringen. Dansk Skovforening finder det væsentligt, at den kompetente myndighed besidder skovbrugskompetencer i forhold til at vurdere, om kravene i forordningen er efterlevet. Endvidere efterspørger der klarhed om Kommissionens benchmarking-system, herunder hvordan landevurderingerne gennemføres, og om EU-medlemsstater bliver vurderet. Slutteligt gør Dansk Skovforening

opmærksom på, at de finder formuleringen af 'sustained concern' mangelfuld, og finder det væsentligt, at skov- ejernes retssikkerhed beskrives og sikres i forslaget.

92-gruppen ser forslaget som et vigtigt skridt i den rigtige retning i kampen mod afskovning. 92-gruppen mener, at Kommissionens forslag skaber et godt udgangspunkt for, at EU og virksomheder tager ansvar. 92-gruppen finder, at Danmark bør sikre, at forslaget ikke udvandes i den videre forhandlingsproces.

92-gruppen oplister en række elementer, som de mener, at Danmark bør arbejde for: At alle naturtyper omfattes straks fra forordningens ikrafttrædelse. Beskyttelse af alle vigtige økosystemer nu, både af hensyn til klimaet og i at stoppe tabet af biodiversitet. At den kommende lovgivning specifikt kommer til at stille krav om overholdelse af menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder ifølge internationale FN-beslutninger. At alle definitionerne i Kommissionens udspil bliver så konkret defineret, at de ikke kan misforstås, og samtidig stadig er målbare. Forordningen bør ifølge 92-gruppen benytte de definitioner, der anvendes i Accountability Framework Initiative, og biodiversitet bør inddrages mere i alle definitioner. At (udover naturligvis ulovlig afskovning) lovlig afskovning tydeligt omfattes af forordningen. At alle varer med risiko for afskovning, bliver dækket inklusive gummi, majs og animalske produkter. Derudover bør Danmark støtte Kommissionens forslag om, at afledte produkter er inkluderet samt at afledte produkter ikke dækkes på varekodeniveau, men på et overordnet niveau i forhold til om de indeholder råvarer med risiko for afskovning eller ej. At certificeringer ikke kan erstatte nødvendig omhu, og at certificeringer ikke tillægges mere vægt, end hvad 92-gruppen finder er tilfældet i forslaget. At finansielle institutioner også bliver dækket af den nye EU-lov, ligesom 92-gruppen finder, at alle virksomheder bør omfattes, også SMV'er. At der indgår afskrækkende sanktioner og passende klagemuligheder over for virksomheder, der ikke overholder forordningen. At både import og eksport forbliver i forordningen. Støtte til initiativerne vedrørende samarbejde med tredjelande samt at sikre, at civilsamfundet og oprindelige folk forbliver en del af processen, og at samarbejdet også kommer til at omhandle bevaring af andre økosystemer, desuden at disse partnerskaber bliver baseret på erfaringer fra FLEGT. Endeligt, at virksomheder som minimum skal lave en risikovurdering for alle lande og ikke undtages ved lavrisiko-lande.

Landbrug & Fødevarer bakker op om fælles europæiske regler for afskovningsfri forsyningskæder, som bl.a. vil kunne give ens konkurrencevilkår på EU's indre marked. Landbrug & Fødevarer finder, at EU kan sende et stærkere signal på verdensmarkedet end Danmark kan alene, herunder i forhold til at påvirke producentlande i en mere bæredygtig retning. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det er vigtigt, at EU overholder aftaler med internationale handelspartnere, og at implementeringen af forordningen sker i tæt samarbejde med producentlandene. Endvidere finder man det afgørende, at de regler, der vedtages, kan håndteres i praksis, og at der fra EU's side ikke indføres yderligere administrative og omkostningstunge krav end nødvendigt for at opnå formålet.

Landbrug & Fødevarer fremhæver seks områder, som Danmark bør arbejde for i de videre forhandlinger af forslaget. For det første bør forordningen omfatte andre typer af bevaringsværdig natur end skov ('high value conservation areas' jf. Accountability Framework Initiative), ligesom det er gældende for en række eksisterende certificeringsordninger, herunder dem, der lever op til den europæiske foderindustri FEFAC's retningslinjer for ansvarlig soja. Derudover mener Landbrug & Fødevarer, at Kommissionen ikke bør vente fem år efter ikrafttrædelsesdatoen med at tage stilling til, om forordningens krav kan opfyldes via anerkendelse af certificeringsordninger, samt vurdere behovet for støtte til overgangen til bæredygtige forsyningskæder blandt småbønder, oprindelige folk og lokale samfund. I stedet bør disse forhold undersøges og indarbejdes i forordningen, inden den træder i kraft. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at forordningens krav først bør træde i kraft, når leverandører i tredjelande har haft mulighed for at komme på plads, herunder i forhold til påkrævede dokumentationskrav. Som det tredje påpeger Landbrug & Fødevarer, at Kommissionen bør gennemføre en konsekvensvurdering af omkostningerne for kravet om geolokalisering og sporbarhed for de omfattede råvarer og produkter, herunder vurdere om kravene er proportionale i forhold til bl.a. de lande/områder, som ikke falder i kategorien "høj risiko". Landbrug & Fødevarer finder ikke, at disse krav er proportionelle for lande/områder med "lav risiko". For det fjerde påpeger Landbrug & Fødevarer, at brugen af certificeringsordninger som dokumentation for due diligence-kravene bør overvejes. Som det femte fremhæves, at tilbagekaldelse og destruktion af varer bør forbeholdes situationer, hvor forbrugersikkerheden er i fare. Afslutningsvis finder Landbrug & Fødevarer, at der bør foretages en kritisk gennemgang af forslagets artikel om bødeniveauer.

Dansk Erhverv er overordnet positiv over for fælles europæiske regler for afskovning. Dansk Erhverv fremhæver, at der parallelt med Kommissionens sektorspecifikke forslag om afskovning, forberedes horisontal lovgivning om due diligence, og det derfor er vigtigt, at der i begge lovgivninger anvendes den samme forståelsesramme og de samme definitioner. Dansk Erhverv finder, at forslaget bør henvise til OECD's retningslinjer for multinationale selskaber og FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Dansk Erhverv fremhæver, at Kommissionen bør udarbejde principper og/eller krav, som private ordninger for chain-of-custody (CoC) standardiseringer og -certificeringer skal efterleve, såfremt man ønsker at leve op til forordningens krav. Dansk Erhverv ser et behov for klarere definitioner, herunder af 'økonomiske operatører' og 'forhandlere', samt forskellen på disse to og hvem der er forpligtet til at dokumentere kravene om due diligence. Fsva. due diligence mener Dansk Erhverv, at der bør være krav til producenten om forbedringer i værdikæden, således at der kan skabes et incitament, fremfor alene at producenten bliver valgt fra, hvis det ikke kan dokumenteres, at der en ubetydelig risiko for overtrædelse af krav. Dansk Erhverv peger på, at implementering af kravet om geolokalisering og tilhørende dokumentation kan blive udfordrende i praksis, og kan samtidig øge de administrative omkostninger for virksomhederne, når der skal indrapporteres til Kommissionens informationssystem. Endeligt mener Dansk Erhverv, at der bør være en differentieret implementering af forordningens artikler, således at disse ikke træder i kraft samtidigt.

DAKOFO (Dansk Korn & Foder) støtter op om det overordnede sigte i Kommissionens forslag, nemlig at sikre afskovningsfri værdikæder og fælleseuropæiske tiltag. Derudover ser man positivt på, at forslaget dækker både lovlig og ulovlig afskovning. DAKOFO mener, at branchens egne guidelines (bl.a. den europæiske foderindustri, FEFAC's 'Soy Sourcing Guidelines') skal kunne benyttes til at levere på kravene om due diligence.

DAKOFO finder, at forslaget vil medføre en betydelig belastning for handelsledet, og at det indeholder elementer, som vil vanskeliggøre handelen, og give øgede omkostninger uden, at det er den mest effektive måde at opnå de ønskede effekter. DAKOFO fremhæver, at branchen ikke finder kravet om fysisk segregerede forsyningskæder som den mest effektfulde eller omkostningseffektive model. DAKOFO vurderer, at markedet ikke er klar til at levere på kravet om fysisk segregering samt at dette krav vil kunne medføre negative konsekvenser for producenter og regioner, som ikke kan honorere kravet om fysisk segregering. DAKOFO fremhæver branchens ønske om, at der fortsat kan arbejdes med forskellige former for Chain of Custody (f.eks. mass balance) til at verificere ansvarlig råvareproduktion til EU. Man fremhæver ligeledes vigtigheden af, at ny regulering indeholder incitamenter for branchen til at fremme ansvarlig råvareforsyning, samt at den skal understøtte varige forandringer i producentlandene fremfor at boykotte handelen eller forlade risikoområder, hvor DAKOFO finder, at tilstedeværelsen med samtidige krav om ansvarlig produktion kan bidrage til yderligere ansvarlig produktion.

Dansk Træforening byder forslaget velkomment, og finder det afgørende, at EU's medlemsstater arbejder i fællesskab for at standse den globale afskovning og skovforarmelse. Dansk Træforening støtter en effektiv forordning, der kan dæmme op for EU-drevet afskovning og skovforarmelse, og ser positivt på, at forslaget i høj grad bygger videre på de væsentligste principper og krav fra EU's tømmerforordning. Dansk Træforening finder, at forslaget kan være vanskeligt at læse og forstå, herunder omsættes til operationel handling for de virksomheder, inkl. SMV'er, som vil blive omfattet af forslaget.

Dansk Træforening mener, at forslaget også bør omfatte møbler, videreforarbejdede trævarer, trækul, bøger, trykt materiale mv. Endvidere mener Dansk Træforening, at der kan være udfordringer med flere af forslagets definitioner, herunder af dokumentationskravet om, at træprodukter skal være fri for skovforarmelse, men også på hvilket administrationsniveau 'skovforarmelse' skal vurderes. Ifølge Dansk Træforening kan dette blive vanskeligt at håndhæve i lande uden for EU. Dansk Træforening finder det afgørende, at erhvervsdrivende anvises reelle dokumentationsmuligheder i forbindelse med implementeringen af forordningen. Fsva. due diligence-erklæringen, stiller Dansk Træforening sig tvivlende over for, hvorvidt erklæringen i sig selv vil lede til mere effektiv håndhævelse fra myndighedernes side og skabe en reel effekt i skovene. Dansk Træforening finder, at det er selve due diligence-ordningen, som kan skabe den reelle effekt i skovene samt deres fortsatte bevarelse.

Dansk Træforening stiller sig tvivlende over for krav om due diligence til forhandlere, som ikke er SMV'er. Man finder samtidig, at forslaget ikke gør det klart, på hvilket præcisionsniveau kravet om geolokalisering gælder. Dansk Træforening finder det vigtigt, at de kompetente myndigheder har de nødvendige ressourcer til at sikre effektiv kontrol, og støtter op om et minimumskontrolniveau for at sikre en ensartet håndhævelse på tværs af EU. Dansk Træforening støtter op om et øget samarbejde og informationsudveksling blandt myndigheder, herunder samarbejde med tredjelande. Dansk Træforening finder det afgørende for forordningens effekt, at den kompetente myndighed besidder relevante skovbrugskompetencer. Fsva. forslagets benchmarking-system, finder Dansk Træforening, at det kan blive vanskeligt for Kommissionen at implementere, herunder hvordan landevurderinger skal gennemføres, og om hvorvidt EU's medlemsstater også skal vurderes. Dansk Træforening stiller spørgsmålstegn ved, om Kommissionen har den nødvendige kapacitet til at etablere og opretholde landevurderinger. Med hensyn til en udvidet adgang til at anmelde virksomheder, hvor der er en begrundet mistanke om, at forordningens krav ikke efterleves, savner Dansk Træforening en tydelig definition af 'begrundet mistanke'. Dansk Træforening mener endvidere, at der ikke bør gå fem år efter forordningens ikrafttrædelse før der tages stilling til certificeringsordningers rolle i opfyldelsen af kravene, herunder FSC og PEFC, men at disse bør være på plads inden forordningen træder i kraft. Endeligt undrer Dansk Træforening sig over, at forslaget ikke inkluderer en videreudvikling af de overvågningsorganer man kender fra EU's tømmerforordning, og som man finder vil kunne lette mindre virksomheders arbejde med due diligence.

WWF Verdensnaturfonden hilser forslaget velkommen, og mener, at Danmark bør arbejde for, at forslaget lever op til forpligtelserne i regi af verdensmålene, New York Declaration on Forests samt Glasgow Leaders' Declaration on Forests and Land Use. WWF mener, at Danmark bør arbejde for, at forslaget ikke udvandes i den videre forhandlingsproces. WWF finder, at definitionerne af 'afskovning', 'skovforarmelse' og 'plantager' bør være i overensstemmelse med Accountability Framework Initiative, samt at skæringsdatoen bør være 2015 i stedet for 2020. Endvidere påpeger WWF, at andre økosystemer, herunder græsarealer, savanner, vådområder, tørvemoser og mangrover bør omfattes af forslaget, samt at forslaget bør omfatte øvrige råvarer og produkter som gummi, majs, fjerkræ og mejeriprodukter. WWF finder desuden, at den finansielle sektor bør omfattes af forslaget, og at forordningen bør inkludere henvisninger til internationale menneskerettighedsstandarder, herunder for oprindelige folk og lokalsamfund, samt begrebet 'free, prior and informed consent'.

WWF bakker op om, at der med forslaget stilles krav om due diligence for virksomheder, og at certificerings- og tredjeparts verificeringssystemer identificeres som understøttende værktøjer, men som ikke kan erstatte due diligence. WWF fremhæver, at der ikke bør være forenklede due diligence-krav til erhvervsdrivende, og at der i Kommissionens benchmarking-system ikke bør være en kategori for lavrisiko-lande/områder. WWF finder det positivt, at forslaget indeholder klare krav til håndhævelse og sanktioner, og mener, at indførelsen af en EU-database for importører og eksportører kan styrke gennemsigtigheden og håndhævelsen på tværs af EU, men at indberetningskravene også bør gælde SMV'er. WWF ser dog gerne, at midlertidige og korrigerende foranstaltninger såsom konfiskation ikke bør erstatte sanktioner, og der i forbindelse med alvorlige overtrædelser af forordningen, bør indføres civilretligt ansvar og adgang til domstolsprøvelse.

Coop hilser forslaget velkommen. Coop finder, at certificeringsordninger bør accepteres som dokumentation for overholdelse af forslagets krav om due diligence. Coop ser positivt på, at både lovlig og ulovlig afskovning er dækket af forslaget. Coop ser gerne, at skæringsdatoen i forslaget ændres, således at den reflekterer de skæringsdatoer, som flere certificeringsordninger arbejder med, f.eks. RSPO, som har en skæringsdato på 2005. Coop finder, at forslagets due diligence-krav om bl.a. tilgængelig information kan blive en udfordring, og ser derfor gerne, at der udvises fleksibilitet over for virksomhederne i forhold til implementeringen af forslagets krav om tilgængelig information, således at virksomheder og leverandører har mulighed for at omstille sig. Endeligt fremhæver Coop, at forslaget bør forholde sig mere dybdegående til de særlige vilkår, der kan være for småbønder og oprindelige folk, der bor og arbejder i områder med skov af høj bevaringsværdi.

Træ- og Møbelindustrien, DI Fødevarer, DI og Brancheforeningen for Dansk Vask-, Kosmetik- og Husholdningsindustri (VKH) bakker op om, at EU spiller en ledende rolle i den globale kamp mod afskovning og skovforarmelse, og at EU's tømmerforordning erstattes af en ny og mere omfattende regulering, som dækker yderligere produktkategorier. Fsva. forslagets produktkategorier, ser Træ- og Møbelindustrien m.fl. at denne bør

udvides, således at flere træprodukter, herunder visse møbelemner, trækul, bøger og trykt materiale m.v. inkluderes i forslaget. Foreningerne mener, at definitionen af 'skovforarmelse' bør defineres nærmere og indeholde konkrete anvisninger på, hvordan erhvervsdrivende kan dokumentere fraværet af skovforarmelse i produkter.

Træ- og Møbelindustrien m.fl. er tvivlende over for, hvorvidt due diligence-erklæringen kan få en mærkbar effekt i producentlandene, og om det vil flytte myndighedernes fokus til dokumentkontrol frem for kontrollen af virksomheders due diligence-ordning og risikohåndtering. Endvidere er man uforstående overfor, at forslaget fastsætter forpligtelser for forhandlere, som ikke er SMV'er, og som kan give konkurrencemæssige udfordringer for mindre forhandlere.

Træ- og Møbelindustrien m.fl. påpeger, at det kan blive svært at angive den præcise geolokalisering for sammensatte og forarbejdede varer, og at forslaget derfor bør angive margin for hvilket præcisionsniveau. Træ- og Møbelindustrien m.fl. mener, at forslagets krav om indsamling af information mv. gennem værdikæden, ikke bør udfordre fortrolige handelsrelationer. De fremhæver, at certificeringsordninger inden for træ, fødevarer, pleje- og rengøringsprodukter bør spille en afgørende rolle i at sikre sporbarhed. Træ- og Møbelindustrien m.fl. finder det vigtigt, at implementering og håndhævelse af forordningen sker ensartet på tværs af EU, og støtter derfor op om et minimumskrav for myndighedskontrol, herunder, at kompetente myndigheder har de nødvendige ressourcer. Fsva. bødeniveauet mener de, at det bør være op til en dommer at afsige proportionale og afskrækkende domme og bøder. Fsva. forslagets benchmarking-system ser Træ- og Møbelindustrien m.fl., at risikovurderingen af lande sker i overensstemmelse med WTO's regler, så denne ikke udgør handelshindringer, og ikke afskær producentlande i deres udvikling. Organisationerne anser det derfor for vigtigt, at EU fortsat arbejder på at udvikle partnerskaber med producentlande for at adressere afskovning og skovforarmelse. Endeligt påpeger Træ- og Møbelindustrien m.fl., at der er behov for en klarere definition af 'begrundet mistanke' af hensynet til virksomheder og myndigheder.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget 1. marts 2022.

Greenpeace finder det positivt, at Danmark vil arbejde for at styrke definitioner. I forhold til definition af primær skov finder Greenpeace, at begrebet bør udvides til at omfatte al tab af naturlig skov, da man ellers finder, at loven i realiteten risikerer kun at komme til at beskytte meget lidt skov.

Greenpeace finder at forslagets genstandsfelt bør udvides til at inkludere flere økosystemer og naturområder, da man ellers finder, at der er risiko for, at naturødelæggelser flytter til andre områder end skovene. Ligeledes finder man, at mængden af produkter bør udvides for at sikre et højt beskyttelsesniveau, særligt gummi, majs samt andre kødprodukter end kvæg (da afskovning bl.a. kan være indlejret i foder) vil være vigtige tilføjelser. Endelige finder Greenpeace ikke, at det i regeringens holdning til udvidelse genstandsfelt bør være et kriterium, at det skal være administrativt håndtérbart og hvilke omkostninger det måtte have.

I forhold til menneskerettigheder bør Danmark arbejde for, at disse, særligt i forhold til oprindelige folk og lokal samfund, eksplicit bør skrives ind i afskovningsforordningen, herunder i forhold til at sikre en effektiv implementering.

I forhold til sporbarhed finder Greenpeace det vigtigt, at geolokalisering ned til "plot of land" inkluderes i forslaget og mener, at Danmark bør kæmpe for, at dette bliver et lovkrav i den endelige lovtekst.

Greenpeace finder at regeringen bør arbejde for en cut off-dato der ligger i fortiden og finder at året for sojamoskatoriet i Amazonas (2008) bør vælges. I forhold til lande-benchmarking finder Greenpeace ikke, at der bør differentieres, og at der bør være de samme krav til due diligence uanset oprindelseslandet. Endeligt finder Greenpeace, at man bør inkludere finanssektoren i forslaget.

Dansk Skovforening støtter målet med forslaget, men er bekymret for, at man risikerer at misse sit mål på grund af utilstrækkelige definitioner og uigennemførlige bestemmelser for overvågning og implementering. Dansk Skovforening mener, at man ved fortsat at styrke eksisterende styringsrammer for aktiv og bæredygtig

skovforvaltning, kan bidrage til målsætningen uden at indføre administrativt tunge dokumentationskrav og kontrol. Man finder, at erfaringer omkring bæredygtigt og multifunktionelt skovbrug bliver lidt overset i de fremlagte forslag og fremhæver i forlængelse heraf en række forslag til elementer, der bør justeres:

Definitioner bør være brugbare og konsistente med international skovrapportering og tilpasset mangfoldigheden af skove i hele verden; overvågning af skovforarmelser skal bygge på pålidelige metoder og tage hensyn til, at satellitovervågning ikke er tilstrækkelig på mindre skala, hvorfor EU-lovgivning i stedet bør fremme *in situ* skovopgørelser og overvågning, som en del af den overordnede skovforvaltning; risikovurderingen af landene bør følge en gennemsigtig og sammenlignelig proces, f.eks. med en tjekliste der viser i hvilket omfang hvert kriterium bidrager til vurderingen, samt baseret på foruddefinerede, målbare og sammenlignelige indikatorer; forpligtelser i forhold til landerisikokategorier bør kunne differentieres og tilpasses den faktiske risiko for skovrydning og skovforarmelse (standardrisikokategorien bør som minimum indeholde nogle forenklinger for operatører sammenlignet med højrisikokategorien); endelig bør kravene til operatørerne skal være proportionale og implementerbare. Særligt udtrykker man bekymring i forhold til krav om geolokalisering samt krav til risikovurdering- og begrænsning, hvor man finder, at forpligtelserne for operatørerne virker urealistiske på grund af deres uklare og/eller fordi de ønskede data går langt ud over operatørernes spilleregler.

Landbrug & Fødevarer er positiv over for udvidelse af forslaget genstandsfelt til at omfatte flere økosystemer. Man er dog generelt bekymret for forslaget implementerbarhed og finder, at der er behov for en nærmere analyse af flere elementer. Man opfordrer til en vurdering af om forslaget formål kan opnås mere omkostnings-effektivt i forhold til både myndigheders kontrol og omkostningerne i forsyningskæden, herunder om der er krav der kan forsimples eller dokumenteres og varetages gennem eksisterende eller opstrammede certificeringsordninger. Landbrug & Fødevarer finder, at man bør overveje en "trappemodel" for indfasning med henblik på at facilitere en omstilling i producentlandene, da man er bekymret for, at lovgivningen vil lede til risikoafledning med indkøb fra lavrisikolande og at EU dermed ville sætte sig uden for indflydelse i forhold til mange lande.

92-gruppen fremhæver vigtigheden af at sikre sporbarhed, også i forhold til produkter til brug for energiproduktion.

Concito finder, at regeringen i sin holdning bør inkludere en stillingtagen til forslaget klimaeffekt. Endvidere fremhæver man vigtigheden af at fremme samarbejde med producentlande for at understøtte omlægning af produktionen.

Verdens Skove fremhæver behovet for at udvide beskyttelsen til ikke kun at dække primær skove, men skov bredt forstået. I forhold til skovrydning finder man, at regeringen bør være mere konkret og fremhæve, at definitionen af skovrydning skal tælle både omlægning til landbrug og til plantagedrift. I forhold til at styrke bl.a. krav til oplysning og dokumentation finder Verdens Skove, at man bør inkludere en definition af "plot of land" og/eller "point of origin" for dermed at sikre, at forordningen dækker hele forsyningskæden og ned til et konkret niveau.

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget forud møde i udvalget den 14. juni 2022.

Verdens Skove hilser regeringens holdning til forslaget velkommen og støtter, at forslaget både skal dække skovrydning og skovforringelse. Samtidigt opfordres der til at blive mere konkret ift. hvilke formuleringer og definitioner der støttes. Herunder, at Danmark kæmper for, at omlægning af naturskov til plantage ikke accepteres samt at der tages hensyn til biodiversiteten i definitionen af skovforringelse. Verdens Skove opfordrer til at fortsætte kampen for oprindelige folks rettigheder blandt andet ved at sikre mere fokus herpå i de kommende samarbejde med tredjepartslande og i forbindelse med revisionen af forordningen. Verdens Skove opfordrer også til at fortsætte arbejdet for at få andre økosystemer dækket af forordningen, herunder som minimum, at "other wooded lands" kommer med i Rådets generelle indstilling. Verdens Skove finder, at Danmark bør støtte op om, at forslaget skal dække både importører og store forhandlere med henblik på at mindske muligheden for omgåelse af loven. Verdens Skove finder, at der bør stilles minimumskrav til antallet af kontroller med henblik på, at sikre en effektiv og harmoniseret tilgang. Endvidere finder Verdens Skove

det vigtigt, at implementeringen af en kommende forordning ikke besværliggøres af bekymringen i forhold til stigende usikkerhed omkring fødevarerforsyningen. Man finder, at en svækkelse af forordningen vil risikere at medføre, at en forsyningskrise vil føre til yderligere afskovning, som vil føre til yderligere klimaforandringer og dermed en endnu mere usikker fødevarer-situationen globalt. Endelig finder Verdens Skove, at der ligeledes vil være erhvervsøkonomiske fordele ved forslaget, og at dette bør reflekteres.

Dansk Skovforening fremhæver behovet for at sikre proportionalitet i forslaget, særligt i forhold til krav til mindre skovejere.

Fairtrade Danmark fremhæver behovet for at støtte småbønder i tredjelande i forhold til implementering af reguleringen.

Verdensnaturfonden (WWF) understreger vigtigheden af, at også skovforringelse bliver den del af forslaget og finder, at definitionen heraf ikke kun bør dække primær skov men al naturskov.

Landbrug & Fødevarer fremhæver ønsket om en effektiv og proportionel forordning i forhold til krav til erhvervet. I den forbindelse understreges bekymring for krav om segregeret geolokalisering. Desuden finder man, at der kan være behov for en længere implementeringsperiode end 12 måneder som foreslået af Kommissionen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet set er forslaget blevet budt velkommen af medlemsstaterne, og der er generel opbakning til forslagens formål, genstandsfelt og introduktionen af due diligence-forpligtelser, herunder krav om sporbarhed, men uenighed om balancen mellem ambitionsniveau og omkostninger. Der vurderes dog, at være opbakning til et kompromisforslag og vedtagelse af en generel indstilling på rådsmødet (miljø) den 28. juni 2022.

Forhandlingerne har båret præg af at finde en balance mellem ambitionsniveau og minimering af de administrative byrder, herunder særligt for erhvervsdrivende, dog under en erkendelse af, at der er behov for effektive fælleseuropæiske regler. En række medlemsstater, herunder Danmark, ligger i den ambitiøse ende, mens andre medlemsstater ønsker et nedtonet forslag. Generelt er der støtte til forslagens krav om sporbarhed, men der har været debat om modaliteterne, herunder de specifikke krav til virksomheder, og hvordan disse i praksis skal håndteres. Forslagets definitioner har været til stor debat, herunder særligt 'skovforringelse', og hvorvidt forslaget bør inkludere skovforringelse eller blot inkludere skovrydning. En række medlemsstater er særligt kritiske over for inklusionen af skovforringelse i forslaget, idet der er bekymringer omkring påvirkningen i forhold til rammerne for skovbruget i landene.

Danmark har under forhandlingerne arbejdet på at sikre et ambitiøst og effektivt forslag. Flere medlemsstater, herunder Danmark, har arbejdet for en udvidelse af genstandsfeltet til andre økosystemer for at undgå, at presset på opdyrkning af skovområder til produktion af landbrugsvarer blot flyttes til andre vigtige naturområder med høj biodiversitetsværdi. Samtidig har flere medlemsstater ønsket en udvidelse af produktgrupper, herunder særligt for træprodukter såsom stole, trækul og tryksager, mens en mindre gruppe medlemsstater har ønsket en udvidelse af råvarerne til også at inkludere gummi og majs. Omvendt ønsker flertallet at bibeholde Kommissionens oprindelige forslag, som dog indeholder en revision efter to år, der skal se på muligheden for at udvide både genstandsfelt og produktgrupper.

Generelt har der i forhandlingerne været fokus på at sikre overensstemmelse med WTO's regelsæt samt minimere de administrative byrder, herunder særligt for virksomhederne, men også for myndigheder ifm. de EU-fastsatte minimumskontrolniveauer. Selvom der generelt er støtte til en ensartet og harmoniseret implementering og håndhævelse, har de fleste medlemsstater ønsket at erstatte de EU-fastsatte minimumskontrolniveauer med risikobaseret kontrol. Der har i forhandlingerne været fokus på, at forslagens krav om due diligence, herunder geolokalisering, skal være operationelle. Flere medlemsstater, herunder Danmark, har under forhandlingerne lagt vægt på, at due diligence-krav primært bør gælde de virksomheder, som gør produkter tilgængelig første gang på EU's indre marked eller eksporterer, men dog forudsat at der kan spores tilbage til den pågældende virksomhed og at forhandlere stadig har et ansvar ift. sikre overholdelse af forslagens krav.

Enkelte medlemsstater har ønsket at styrke krav om due diligence til forhandlere. Endvidere har Danmark, sammen med en række andre medlemsstater, haft fokus på at sikre konsistens og sammenhæng med øvrig EU-regulering om bl.a. due diligence og virksomheders afrapportering.

Flere medlemsstater, herunder Danmark, har arbejdet for at forslaget også adresserer menneskerettigheder, herunder særligt oprindelige folks rettigheder, som fastsat i FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder. Endvidere har Danmark, sammen med en række andre medlemsstater, arbejdet for at styrke kapitlet om EU's samarbejde med tredjelande, herunder særligt med både producent- og forbrugerlande, men også mere generelt for at understøtte en bæredygtig omstilling af de globale landbrugs- og fødevarer-systemer.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslaget, herunder formålet om at dæmme op for EU-drevet skovrydning og skovforringelse. Regeringen finder det vigtigt at standse den globale afskovning, og at et ambitiøst og effektivt forslag på EU-niveau udgør et væsentligt skridt på vejen til indfrielsen af FN's Verdensmål og Paris-aftalen. Regeringen finder, at forslaget kan reducere EU's og dermed Danmarks bidrag til den globale afskovning, nedbringe de globale drivhusgasudledninger, beskytte værdifuld natur og biodiversitet samt understøtte en rettighedsbaseret og fattigdomsorienteret omstilling af relevante landbrugs- og fødevarer-systemer, særligt i udviklingslande.

Regeringen støtter en ambitiøs og effektiv afskovningsforordning, der adresserer både lovlig og ulovlig skovrydning og skovforringelse. Det er væsentligt, at forslaget både adresserer skovrydning og skovforringelse. Både for at sikre et højt ambitions- og beskyttelsesniveau, men også for at sikre overensstemmelse med WTO's regelsæt. Regeringen finder det vigtigt, at forslaget ikke kun fokuserer på at gøre de europæiske værdikæder fri for skovrydning og skovforringelse, men også bidrager globalt til at beskytte og genoprette verdens skove. Et øget fokus på samarbejde med tredjelande, herunder centrale producent- og forbrugerlande, er i denne sammenhæng væsentligt, og samtidig bør samarbejdet med tredjelande støtte op om et rettighedsbaseret tilgang til fattigdomsbekæmpelse, bl.a. ved konkret at adressere og understøtte en bæredygtig omstilling af landbrugs- og fødevarer-systemer til gavn for de fattigste og mest marginaliserede grupper (småbønder, oprindelige folk og lokalbefolkninger).

Endvidere finder regeringen det vigtigt, at forslaget adresserer menneskerettigheder, herunder særligt oprindelige folks rettigheder, bl.a. ved at tage udgangspunkt i internationalt anerkendte standarder, herunder FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder (UNDRIP). UNDRIP adresserer bl.a. oprindelige folks ret til at beholde traditionelle landområder, udnytte deres ressourcer, stateres pligt til at beskytte dem og sikre klagemuligheder, princippet om FPIC (frit, forudgående og informeret samtykke) og retten til retfærdig kompensation, der alle er relevante for forordningen.

Regeringen finder det centralt, at forordningen er effektiv og operationel, herunder er proportionel i henhold til dens formål. Regeringen arbejder for at mindske de erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger, herunder for SMV'er, for at undgå unødige byrder. Regeringen mener, at fælleseuropæiske regler om due diligence er nødvendige for at sikre lige konkurrencevilkår og danske virksomheders konkurrenceevne, men også for at sikre forordningens effektivitet. Derfor støtter regeringen op om Kommissionens forslag til due diligence og sporbarhed, herunder geolokalisering. Det er vigtigt, at forslagets krav om due diligence og sporbarhed fastholdes, dog vurderes det ikke nødvendigt at stille krav om due diligence for store forhandlere (ikke-SMV'er) pga. deres markedsandel, idet produkter, der videresælges af forhandlere, som udgangspunkt allerede er omfattet af due diligence. Dette er dog under forudsætning af, at sporbarheden sikres mellem virksomheder og forhandlere, herunder at forhandlere stadig har et ansvar for de produkter, de gør tilgængelige. Regeringen finder, at der kan være behov for at udvise fleksibilitet omkring den konkrete implementeringsmodel i forhold til ikrafttrædelsesdatoerne.

Regeringen finder, at en harmoniseret implementering og håndhævelse af forordningen er væsentlig for at sikre effektivitet. Endvidere finder regeringen, at en risikobaseret kontrolordning vil være hensigtsmæssig og mere omkostningseffektiv end specifikke EU-fastsatte minimumskontrolniveauer, herunder kravet om 15 pct. kontrol af import fra højrisikoregioner og/eller -lande.

Endvidere er det vigtigt, at forordningen flugter med, og tager højde for, øvrige relevante initiativer og EU-lovforslag, er i overensstemmelse med WTO's regelsæt og generelt befinder sig inden for rammerne af en fair, åben og bæredygtig handelspolitik. Med stigende udfordringer og risici for den globale forsyningsikkerhed af fødevarer, og en reel risiko for en global fødevarerkrise, skal det ligeledes sikres, at kritiske globale forsyningskæder ikke hindres eller besværliggøres unødigt.

Regeringen finder det væsentligt, at forslaget ikke medfører et yderligere pres på de økosystemer, som ikke er omfattet af forslaget. Regeringen mener derfor, at forslagens genstandsfelt bør udvides til at omfatte andre økosystemer allerede nu og ikke først efter to år, hvor Kommissionen forventes at igangsætte en analyse på området. En udvidelse af genstandsfeltet til andre økosystemer såsom vådområder og savanner vurderes særligt vigtig for biodiversiteten samt for at undgå, at afskovningen blot rykkes ind i andre naturområder end skov. Regeringen finder, at forslaget bør omfatte de råvarer og produkter, som bidrager mest til skovrydning og skovforringelse, og ser positivt på en udvidelse af disse, i det omfang det er administrativt håndterbart. Således finder regeringen, at forslagens nuværende råvaregrupper, dvs. træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, som minimum bør fastholdes.

Regeringens tilgang flugter med regeringens handlingsplan mod afskovning (offentliggjort i september 2021), hvori det fremgår, at regeringen arbejder for fælles tiltag på EU-niveau, der effektivt hindrer afskovning forbundet med importen af landbrugsråvarer til EU, og fremmer ansvarlige og afskovningsfri værdikæder.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 10. januar 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

Sagen blev forelagt til orientering i Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2022.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 4. marts 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

Sagen blev forelagt til orientering i Folketingets Europaudvalg den 14. marts 2022.

7. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og (EU) 2020/1056 KOM(2021)709

Revideret version af samlenotat af den 21. december 2021. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

Resumé

Med Kommissionens forslag til EU-retsakt "EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og (EU) 2020/1056" foreslås en omfattende revidering af de eksisterende europæiske regler om grænseoverskridende overførsel af affald. Revisionen skal blandt andet sikre den effektive overgang til fuld cirkulær økonomi. De foreslåede ændringer kan grupperes inden for 3 hovedoverskrifter: 1) "lette overførsler af affald med henblik på genbrug og genanvendelse i Unionen", 2) "sikre, at Unionen ikke eksporterer sine affaldsproblemer til tredjelande" og 3) "imødegå ulovlige overførsler af affald".

Forslaget vil potentielt have mindre lovgivningsmæssige konsekvenser for den danske miljølovgivning. Forslaget forventes at have både administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige og erhvervslivet. Miljøministeriet har iværksat et arbejde mhp. at kunne fremlægge en vurdering af disse konsekvenser. Forslaget vil have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark, EU og tredjelande, blandt andet begrundet i de skærpede bindende krav til eksport af affald ud af unionen, skærpede krav til eksport til deponi og forbrænding uden energiudnyttelse samt harmoniseringen af klassificeringen af affald.

Baggrund

Som et element i udmøntningen af Kommissionens nye handlingsplan for cirkulær økonomi fra marts 2020 har Kommissionen ved KOM(2021)709 af den 17. november 2021 fremsendt forslag om EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og (EU) 2020/1056. Forslaget er oversendt til Rådet den 19. november 2021 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Udgangspunktet for en revision er, at den nuværende forordning ikke tilstrækkeligt understøtter den cirkulære økonomi – både fordi sekundære ressourcer eksporteres ud af EU, men også fordi sekundære ressourcer i for høj grad eksporteres internt i EU til andre formål end genanvendelse. EU er i dag en af de største eksportører af affald. Hvert år eksporteres således 32,7 millioner tons affald til en værdi af 13 milliarder euro¹. Det svarer ifølge Kommissionen til 16 pct. af den globale handel med affald. I revisionen af forordningen foreslås en omfattende revidering af de eksisterende europæiske regler om grænseoverskridende overførsel af affald. Hovedformålene med revisionen er at understøtte den effektive omstilling til cirkulær økonomi gennem bl.a. et mere effektivt indre marked for sekundære råvarer, mindre eksport ud af EU og bedre affaldsbehandling i tredjelande samt bedre indsats mod grænseoverskridende affaldskriminalitet.

Lette overførsler af affald med henblik på genbrug og genanvendelse i Unionen

Formålet med at styrke det indre marked for affald er at øge incitamentet til at overføre affald til genanvendelse og nyttiggørelse internt i EU. Det indre marked for affald skal også sikre, at affaldet nemmere kan sendes til genanvendelse de steder, hvor det økonomisk og miljømæssigt giver bedst mening. Kommissionen foreslår derfor blandt andet ændringer, der skal lette processerne omkring dokumentation og godkendelser for EU-interne affaldsoverførsler. Det gælder eksempelvis for krav om at overgå til elektronisk deling af data, strømlining af notifikationsproceduren og processen for transport af affald til forhåndsgodkendte anlæg, bedre afklaring af forordningens anvendelsesområde og muligheden for at vedtage harmoniserede standarder for forureningsniveau for visse typer af affald. Samtidig foreslås øget mulighed for medlemsstater til at opponere mod transport af affald til andre medlemsstater, hvis affaldet skal deponeres eller afbrændes uden energiudnyttelse, hvilket også skal sikre en bedre overensstemmelse med affaldshierarkiet². Et bedre indre marked for affald forventes at understøtte investeringer i innovation og udvikling omkring cirkulære løsninger i de relevante industrier.

Sikre, at Unionen ikke eksporterer sine affaldsproblemer til tredjelande

Selvom der i de nuværende regler er et forbud mod at eksportere anmeldeligt affald (farligt affald) fra Unionen til lande, der ikke er medlem af OECD, har det ikke med den nuværende forordning i en tilstrækkelig grad været muligt at sikre miljømæssigt forsvarlig håndtering af affald, der eksporteres fra EU, især til udviklingslande³. Det er et stort problem, når EU's affald eksporteres til udviklingslande, som ikke har kapacitet til eller tekniske muligheder for at behandle affaldet på en miljømæssigt forsvarlig måde. Kommissionen foreslår derfor, at revidere reglerne med det formål at sikre, at EU's eksport ikke bidrager med yderligere skade

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210420-1>

² Proposal for revision of the WSR_17-11-2021_0367(COD), side 23, præambel (1).

³ Proposal for revision of the WSR_17-11-2021_0367(COD), side 10 (forslag 2 – targeted changes).

af miljøet og sundheden i modtagerlandene⁴. De reviderede regler indebærer eksempelvis, at både eksportvirksomheder og offentlige myndigheder træffer yderligere foranstaltninger for at kontrollere, at affald, der eksporteres fra EU, behandles på en miljømæssigt forsvarlig måde i modtagerlandene, og at modtagerlandene accepterer at modtage affaldet. Det foreslås endvidere, at Kommissionen udarbejder specifikke bindende kriterier for skelnen mellem affald og brugte varer ("used goods") for udvalgte varer med henblik på at adressere problemer med eksport af affald, der falsk betegnes som brugte varer. Kommissionen vil ligeledes få yderligere beføjelser i forhold til at monitorere eksport af affald til OECD-lande med mulighed for at suspendere overførsler af affald, hvis det påvises, at disse overførsler ikke bliver behandlet på en miljømæssigt forsvarlig måde. Dette er for at nedbringe eventuelle miljøproblemer forårsaget af sådanne eksporter.

Imødegå ulovlige overførsler af affald

For at bekæmpe grænseoverskridende affaldskriminalitet, vil EU tilpasse de eksisterende regler på området og dermed give medlemsstaterne og Kommissionen bedre værktøjer til at bekæmpe affaldskriminalitet og sikre, at reglerne implementeres mere ensartet på tværs af medlemslandene. Der foreslås etableret en EU-gruppe for at øge samarbejdet og koordinationen mod håndhævelse overfor ulovlig affaldstransport i og uden for EU. Dertil ønsker Kommissionen at styrke de nuværende regler om sanktioner mod ulovlige overførsler af affald for at øge den afskrækkende virkning. Der lægges bl.a. op til, at medlemsstaterne skal gøre brug af administrative bøder ved overtrædelse af reglerne i forordningen.

Kommissionen vil anvende forskellige ikke-regulatoriske instrumenter for at støtte medlemsstaternes bestræbelser på bedre at gennemføre og håndhæve forordningen om overførsel af affald. I forlængelse af EU's strategier for organiseret kriminalitet, vil Kommissionen øge sit engagement gennem blandt andet EU's Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), herunder særligt foretage inspektioner i medlemsstaterne. Kommissionen vil desuden give støtte til alle aktørerne, der er aktive på dette område, så som medlemsstaterne og *the European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law* (IMPEL) i komplekse grænseoverskridende sager.

Forbuddet efter Baselkonventionen mod at eksportere farligt affald til lande, der ikke er medlem af OECD, implementeres desuden for så vidt angår skibe, der er blevet til affald, med den nye transportforordning og den ændring af skibsophugningsforordningen (1257/2013), der også ligger i forslaget.

Kommissionens forslag vil erstatte den eksisterende forordning nr. 1013/2006 om overførsel af affald⁵.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det sammenskriver og reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

Da der er tale om en forordning, har reglerne umiddelbar retsvirkning i Danmark. Dog er der få bestemmelser i den eksisterende forordning om overførsel af affald, der kræver implementering i national lovgivning. Disse er indført i lov om miljøbeskyttelse og bekendtgørelse om overførsel af affald og overførsel af brugt elektrisk og elektronisk udstyr. Der er desuden henvist til forordningen i andre bekendtgørelser på affaldsområdet. Disse vil med revisionen af forordningen formentlig skulle opdateres.

Det bemærkes i øvrigt, at grundlovens § 3 om magtens tredeling antages at indebære, at lovgivningsmagten ikke i almindelighed kan henlægge behandlingen af strafferetlige bødesager til administrative myndigheder (administrative bøder). EU-retsakter, der lægger op til at forpligte Danmark til at indføre administrative bøder, giver således anledning til forfatningsmæssige betænkeligheder.

⁴ Proposal for revision of the WSR_17-11-2021_0367(COD), side 3.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02006R1013-20210111&qid=1617188475088&from=en>

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser for den danske miljølovgivning. En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Ifølge forslagets artikel 60 vil medlemsstaterne skulle fastsætte regler om administrative sanktioner, herunder administrative bøder, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af forordningen. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have både administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige og erhvervslivet. Miljøministeriet har iværksat et arbejde mhp. at kunne fremlægge en vurdering af disse konsekvenser.

Forslaget forventes at have statsfinansielle konsekvenser. Størrelsen heraf kan dog ikke opgøres på nuværende tidspunkt. Det vurderes, at der kan være øget administration i forbindelse med implementering af en ny forordning, som kræver omlægning af nuværende arbejdsgange, i forbindelse med etableringen af et fælles digitalt system samt i forbindelse med en styrket indsats mod grænseoverskridende affaldskriminalitet. I det omfang det bliver lettere at overføre affald internt i Unionen, vil det kunne føre til en reduktion af de administrative omkostninger for de kompetente myndigheder, særligt på længere sigt, når de administrative og elektroniske systemer er på plads.

Forslaget forventes at kunne få erhvervsøkonomiske konsekvenser, i det omfang danske virksomheder vil få sværere ved at eksportere affald til deponering eller forbrænding uden energiudnyttelse til andre lande i EU eller eksportere affald ud af EU, hvis der i Danmark ikke findes egnede anlæg til dette. Erhvervslivet pålægges også øgede forpligtigelser i forhold til at sikre, at affaldet behandles korrekt, der hvor det modtages, hvis det eksporteres ud af OECD. Omvendt forventes forslaget at mindske de administrative byrder for virksomhederne i forbindelse med eksport af affald til genanvendelse internt i EU. I tilfælde af, at reglerne for eksport af affald til forbrænding med energiudnyttelse skærpes, vil dette kunne medføre erhvervsøkonomiske omkostninger for danske affaldsforbrændingsanlæg.

Generelt om konsekvensvurderingerne bemærkes det, at der særligt på det økonomiske område stadig er tale om foreløbige vurderinger, som udbygges i takt med, at forslagets bestemmelser bliver tydeliggjort under forhandlingerne i Rådets arbejdsgruppe.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil have en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark alene begrundet i den bedre udnyttelse af de sekundære ressourcer, ved at sikre en bedre behandling højere i affaldshierarkiet og ved begrænsningen af eksport af affald ud af EU. Desuden vil forslaget medvirke til en forbedret affaldsbehandling i tredjelande.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i Miljøspecialudvalget fra den 2. december til den 8. december 2021.

Landbrug og Fødevarer støtter regeringens generelle holdning.

Dansk Industri understreger, at en revision af affaldstransportforordningen er højt prioriteret og afgørende for at understøtte den cirkulære økonomi. Der peges særligt på to aspekter: 1) forordningen bør understøtte tilbagetagningsordninger samt sourcing af sekundære råvarer på tværs af landegrænser, og 2) forordningen bør understøtte dels en effektiv udnyttelse af teknologier og behandlingsanlæg på tværs af landene i EU og et nemt samarbejde mellem virksomhederne på tværs af landegrænser, dels den nødvendige sikkerhed for og kontrol med sundhed og miljøbeskyttelse.

Dansk Industri er på den baggrund glad for, at EU-Kommissionen med revisionen netop ønsker at gøre det indre marked mere effektivt for sekundære råvarer ved at lette processerne omkring dokumentation og godkendelser for EU-interne affaldsoverførsler. Derudover opfordres til, at heller ikke handel med farligt affald til destruktion inden for EU begrænses unødigt, da sådanne anlæg er meget specialiserede og dyre og derfor har et naturligt opland, der er større end et enkelt EU-land. Dansk Industri bakker stærkt op om tiltag, der kan øge den ensartede fortolkning på tværs af EU-landene, herunder udvikling af retningslinjer til at fremme denne udvikling. Dansk Industri støtter tilgangen om, at EU ikke bør eksportere sine affaldsproblemer til tredjelande, men gør dog opmærksom på, at eksport af affald ikke er det samme som eksport af affaldsproblemer. I dag foregår en stor del af affaldsbehandlingen i OECD-lande uden for EU, da kapaciteten i EU ikke er tilstrækkelig. Dansk Industri er enige i, at kapaciteten i den europæiske affaldssektor skal opbygges, men denne opbygning vil tage tid. Det bør derfor fortsat være muligt at anvende anlæg uden for EU, der lever op til miljøkrav og anden lovgivning – uden at europæiske virksomheder pålægges en stor administrativ byrde. Endelig understreger Dansk Industri, at det også fortsat bør være sådan, at handel og samarbejde med verden uden for EU om affald er mulig, naturligvis inden for sikre og forsvarlige rammer.

Danske Rederier støtter en præcisering og strømlining af forordningen med henblik på at sikre en nemmere og mere smidig eksport af affald til genanvendelse og er enige i, at affaldet bør håndteres der, hvor det giver bedst mening i økonomisk og miljømæssig forstand. I forhold til ophugning af skibe støtter Danske Rederier op om en forbedret affaldsbehandling i tredjelande og noterer sig, at regeringen støtter, at der træffes yderligere foranstaltninger med henblik på at sikre en miljømæssig forsvarlig behandling af affaldet i modtagerlandet. I den forbindelse henleder Danske Rederier opmærksomheden på EU-skibsophugningsforordningen, som sætter en standard, der skal sikre, at tredjelandes ophugningsfaciliteter efterlever EU-kravene.

Danske Rederier noterer sig ligeledes, at regeringen vil arbejde for at styrke sikkerheden for en bæredygtig behandling af affaldet i bestemmelseslandet ved eksport ud af EU og peger i den forbindelse også på skibsophugningsforordningen som et værktøj. Danske Rederier fremhæver, at der i øjeblikket ikke er noget incitament for ophugningsfaciliteter uden for EU til at søge om godkendelse under skibsophugningsforordningen, da Baselkonventionen forhindrer, at EU-flagede skibe kan ophugges på disse faciliteter. Danske Rederier bemærker, at det forhold kan blive en forspildt chance for EU til aktivt at bidrage til forbedring af miljø og sikkerhed på disse faciliteter. Det skal ses i lyset af, at et stort antal skibe skal ophugges de næste 10 år som følge af skærpede klimaeffektivitetskrav, og at kapaciteten til dette i øjeblikket ikke findes i EU.

Danske Rederier opfordrer på den baggrund regeringen til at sikre, at revisionen af transportforordningen adresserer det problem, og at det bliver muligt for tredjelandes faciliteter, der opfylder EU-skibsophugningsforordningens krav, at blive optaget på listen over godkendte faciliteter, samt at det bliver muligt for faciliteter i ikke-OECD lande, som er optaget på listen, at ophugge skibe med EU-flag.

Dansk Affaldsforening bakker i forhold til overførsler inden for EU op om mere smidig import og eksport af affald inden for EU uden, at myndighederne slipper tøjlerne. Dansk Affaldsforening peger på, at ud over at være en ressource er affald desværre fortsat et kæmpe miljøproblem og kun sjældent en ressource med positiv handelsværdi eller noget, som virksomheder i hele Europa efterspørger til anvendelse i nye produkter (som det ellers fremgår af bemærkningerne til forslag til ændring af miljøbeskyttelsesloven). Derfor er det nødvendigt at fastholde kontrol med overførsler af affald. Øget digitalisering og endnu mere fokus på muligheden for forhåndsgodkendte anlæg samt harmoniseret klassificering og strømlinet beregning af sikkerhedsstillelse er gode indsatser i forhold til mere smidig im- og eksport inden for EU.

Dansk Affaldsforening peger på, at der er varslet ændringer i forhold til import af affald til energiudnyttelse og noterer sig i den forbindelse regeringens foreløbige generelle holdning om ”at affaldet bør håndteres der, hvor det giver bedst mening i økonomisk og miljømæssig forstand”.

Der peges på, at den seneste undersøgelse fra DTU viser, at det i hvert fald i en årrække endnu vil give god økonomisk og miljømæssig mening at importere affald til energiudnyttelse i Danmark frem for at nedlukke kapaciteten, før den er udtjent. Dansk Affaldsforening peger på, at der har været arbejdet for bedre/særlige muligheder for eksport af testlæs. Sådant en bestemmelse ser ud til at være kommet med i forslaget. Allerede

nu eksporteres store mængder genanvendelige ressourcer ud af Danmark, og med implementering af Klima-aftalen fra juni 2020 er det Dansk Affaldsforenings vurdering, at eksporten kommer til at stige på bekostning af udvikling af lokale materialekredsløb inden for landets grænser.

I forhold til overførsler ud af EU bemærker Dansk Affaldsforening, at det har stor opmærksomhed blandt andet fordi, en række medlemmer stiller krav i deres udbud om, at affaldet skal håndteres i EU. Dansk Affaldsforening synes som udgangspunkt, at de foreslåede stramminger kan være med til at sikre reel genanvendelse under ordnede forhold i ikke-OECD-lande, men peger på, at ideelt set bør EU-landene selv kunne genanvende affaldsressourcerne. Der bakkedes op om, at man endnu engang kigger dybere ned i skelnen mellem produkt og affald, da grænserne mellem produkt og affald sikkert også flytter sig over tid. Det undrer Dansk Affaldsforening, at elektronik og måske også tøj ikke er nævnt som varegrupper, som man vil have fokus på.

I forhold til affaldskriminalitet peger Dansk Affaldsforening på, at den omfattende illegale handel med affald understreger, at affald ikke er nogen værdifuld ressource, men derimod et miljøproblem, som man kan tjene penge på ved at lade det forsvinde i et hul i jorden eller ud af landet. I den forbindelse peger Dansk Affaldsforening på, at det i europæisk regi har været drøftet, om det burde adresseres i affaldsplanerne ligesom i fx Englands seneste plan.

Dansk Affaldsforening forstår, at Kommissionens udspil både består af en styrkelse af sanktionerne ved overtrædelse af forordningens regler og ellers af andre indsatser, som skal støtte eksisterende fora som OLAF og IMPEL, ligesom der skal oprettes endnu en EU-gruppe til øget samarbejde og koordination i forhold til ulovlige affaldstransporter. Dansk Affaldsforening har ikke mulighed for at vurdere om disse indsatser er tilstrækkelige, men tænker, at det er vigtigt at få et øget fokus på affaldskriminalitet.

Plastic Change støtter revisionens hovedformål om at sikre, at forordningen i højere grad understøtter den cirkulære økonomi gennem bl.a. et mere effektivt indre marked for sekundære råvarer, mindre eksport ud af EU og bedre affaldsbehandling i tredjelande samt bedre indsats mod grænseoverskridende affaldskriminalitet, og vi ser generelt meget positivt på det fremlagte. Plastic Change er desuden meget enige i Kommissionens udlægning af problemerne med eksport af affald til tredjelande og ulovlige overførsler af affald, selvom de mener, at Kommissionen kunne være gået skridtet videre på en række punkter i forhold til løsningerne.

I forhold til at lette overførsler af affald med henblik på genbrug og genanvendelse i EU opfordres til, at der er en stærkere reference til, at der med cirkulære løsninger også menes genbrugsløsninger, og at det fremgår mere tydeligt. Plastic Change fremhæver i forbindelse med en lettelse af processer, at det er vigtigt at holde fast i, at det også skal give miljømæssig mening, og at det ikke bør gå ud over muligheden for at holde kontrol med og indsamle data om EU-interne overførsler. Der peges på, at vi i Danmark har udfordringer med vores affaldsdatasystemer og mener derfor, det vil være i Danmarks interesse at følge det videre forløb tæt for at sikre sig, at der sker en forbedring af Danmarks muligheder for at holde kontrol med og indsamle data på affald, der eksporteres ud af landet. Plastic Change finder umiddelbart, at det er et skridt i den rigtige retning, at der lægges op til øget mulighed for medlemsstater til at opponere mod transport af affald til andre medlemsstater, hvis affaldet skal deponeres eller afbrændes uden energiudnyttelse.

I forhold til at sikre, at EU ikke eksporterer sine affaldsproblemer til tredjelande og at imødegå ulovlige overførsler af affald, anerkender Plastic Change flere af de tiltag, Kommissionen foreslår. Der peges på, at mange lav- og mellemindkomstlande ikke har faciliteter til sikkert og forsvarligt at behandle affald og plastikaffald, så håndteringen og genanvendelsen vil med stor sandsynlighed ske under forhold, der ikke lever op til EU's standarder for sikkert arbejdsmiljø. Dertil kommer, at eksporten har store skadelige effekter for sundhed og miljø, da meget af affaldet spontant vil blive brændt af eller smidt på åbne lossepladser, i floder, hav mv., hvilket har store konsekvenser for lokalsamfund og andre lokale industrier samt levebrød som fiskeri og turisme. Derudover peges på, at affaldseksporten er med til at opretholde den vestlige levestandard på et falsk grundlag, fordi man ikke tager ansvar for sit overforbrug og -produktion, hvilket i sidste ende i høj grad gør affaldseksport til et spørgsmål, der handler om moral og etik. Plastic Change anbefaler derfor, at man i stedet sætter et bindende mål om at stoppe alle former for affaldseksport ud af EU, da det er den eneste måde at sikre, at håndteringen af affald foregår på forsvarlig og sikker vis både miljømæssigt og socialt. Der peges på,

at dette også vil være langt nemmere at håndhæve. Plastic Change peger på, at affaldskriminalitet allerede er en skyggeøkonomi, der foregår uden for den europæiske lovgivnings rækkevidde, og som ganske enkelt er umulig at føre kontrol med.

Sagen har været i høring i EU-miljøspecialudvalget forud mødet i udvalget den 14. juni 2022.

Danske Havne er positive overfor det nye forslag til forordning, - særligt vægten på, at Unionen ikke eksporterer sine affaldsproblemer til tredjelande, og at der sker en opstramning i forhold til at imødegå ulovlige overførsler af affald. Danske Havne hilser det velkomment, at deklARATIONER og godkendelser bliver fuldt digitale samt hurtige og enkle at håndtere ved import og eksport. De nye systemer skal kunne spille sammen med de eksisterende digitale systemer, bl.a. det europæiske for skibe, "SafeSeaNet". Det kan gøre, at håndtering af skibene i havn ikke sinkes unødigt. Desuden bør der fastholdes høje ambitioner, vedr. at der sættes ind overfor ulovlige fraktioner, som kan bringe arbejdsmiljø og helbred i fare på havnen, på skibene og i de lande, som modtager affaldet efterfølgende (Danmark ved import). De skærpselser og nye krav, som er nødvendige for en effektiv omstilling til en cirkulær økonomi, kan medføre øget incitament til "affaldskriminalitet", med mindre håndhævelsen er hård og effektiv. Havnene har ikke plads til at opbevare affald/sekundære råvarer i længere tid, som ikke er korrekt deklareret, anmeldt og eller godkendt. Det er derfor vigtigt, at virksomhedernes tilbagetagningsordninger samt krav er klart beskrevet - gerne i forordningen, fungerer i praksis, og at evt. kontroller og opponering fra medlemsstater sker inden affaldet når havnen. Man foreslår desuden, at der bl.a. opereres med tidsfrister, hvorefter ikke-godkendte "strandede" fraktioner hurtigt kan flyttes på afsendervirksomhedens regning, hvis virksomhederne ikke selv gør det.

Danmarks Naturfredningsforening er overordnet tilfredse med forslaget.

Dansk Autogenbrug ser gerne en skærpselse af definitionen af affald for så vidt angår køretøjer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der var bred opbakning til Kommissionens handlingsplan for cirkulær økonomi, hvori det fremgår, at Kommissionen ønskede at revidere transportforordningen.

Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag til forordning om overførsel af affald velkommen som grundlag for drøftelse af en mere passende og tidssvarende håndtering af overførsler af affald på EU-niveau. Forslaget kan bidrage til både miljø- og klimagevinster samt til omstillingen til en cirkulær økonomi gennem øget genanvendelse, mindsket deponering, forøget ressourceeffektivitet og mindre CO₂-udledning. I den forbindelse finder regeringen det vigtigt, at transportforordningen understøtter en omkostningseffektiv grøn omstilling, herunder gennem et mere frit indre marked for handel med affald til genanvendelse og nyttiggørelse.

Regeringen støtter en præcisering og strømlining af forordningen med henblik på at sikre en nemmere og mere smidig eksport af affald til genanvendelse og en mere ensartet implementering af forordningen på tværs i EU.

Regeringen støtter derfor styrkelsen af det indre marked for affald, hvor affaldshierarkiet udnyttes, således at affald til deponering og afbrænding uden energiudnyttelse mindskes, sådan at affald generelt bliver nyttiggjort og genanvendt i behandlinger, der ligger højere i affaldshierarkiet, og hvor det også gøres nemmere og smidigere at eksportere affald til genanvendelse internt i EU. Regeringen er enig i, at affaldet bør håndteres der, hvor det giver bedst mening i økonomisk og miljømæssig forstand. Samtidig ønskes importen af plastik til afbrænding i Danmark dog begrænset gennem støtte og opbakning til mere ambitiøse mål for genanvendelse af plastik i Europa, yderligere opbakning til finansiering af genanvendelseskapacitet i Europa samt bedre design af produkter.

Det er vigtigt for Regeringen, at Unionen ikke eksporterer affaldsproblemer til tredjelande. Derfor støtter Regeringen i forlængelse af klimaplanen for affald, at EU som udgangspunkt håndterer sit eget affald. Her ønskes så stramme regler som muligt. Regeringen bakker op om behovet for klarere fælles retningslinjer til at skelne mellem affald og "used goods" for visse vare-/affaldstyper.

Regeringen kan desuden støtte en indsats mod grænseoverskridende affaldskriminalitet med fokus på ensartet implementering og håndhævelse af lovgivningen på tværs i EU. Det er dog centralt for regeringen, at Danmark ikke forpligtes til at skulle indføre administrative bøder, idet administrative bøder giver anledning til forfatningsmæssige betænkeligheder.

Regeringen noterer sig, at forslaget lægger op til øgede beføjelser/kompetence til Kommissionen, både i forhold til at suspendere overførsler af affald til OECD-lande samt i forhold til at assistere medlemslandenes arbejde med at håndhæve forordningens bestemmelser i komplekse grænseoverskridende sager.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grund- og Nærhedsnotat er oversendt til Folketinget den 21. december 2021